

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת רון כץ

פ/25/3508

הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – שיעור מס מופחת על מוצרי מזון בסיסיים), התשפ"ג–2023

הוספת סעיף 30א.1. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו–1975¹, אחרי סעיף 30 יבוא :

"שיעור מס מופחת 30א. (א) מס ערך מוסף יהיה בשיעור של 10% על מוצרי מזון על מוצרי מזון מוצרים הנמצאים תחת פיקוח לפי חוק פיקוח על בסיסיים מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו–1996²; בסעיף זה, "מוצרי יסוד" – לחם, חלב ומוצריו, ביצים, קמח, סוכר ושמן.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע מוצרים נוספים שיחול עליהם מס ערך מוסף בשיעור של 10%."

דברי הסבר

חוקי הפיקוח והמיסוי נועדו להגן על המשק ועל האזרחים, לדאוג ליצרנים שלא תיפגע הכנסתם ולהגן על האזרחים מפני מחירים גבוהים.

בשנים האחרונות הממשלה הסירה את הפיקוח על מוצרים בסיסיים, מתוך רצון ליצור תחרות בין היצרנים ובין רשתות השיווק השונות. הגברת התחרות נועדה ליצור ירידת מחירים, אולם בפועל נוצרו עליות מחירים חסרות פרופורציה לגבי המוצרים שאינם בפיקוח, מצב אשר יוצר גידול בהיקף האוכלוסייה שירודת מתחת לקו העוני.

מטרת הצעת החוק היא לקבוע ששיעור מס ערך מוסף שיוטל על מוצרי היסוד יעמוד על 10% ובכך להוזיל את מחירם; זאת, כדי לדאוג לאוכלוסיות החלשות אשר עיקר סל המזון שלהן נבנה על מוצרים אלה.

נוסף על כך, במרבית מדינות ה-OECD מונהג מס ערך מוסף דיפרנציאלי אשר נועד להיטיב עם

¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.
² ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

השכבות החלשות. כך, בספרד שיעור מס ערך מוסף על מוצרי חלב עומד על 4% ועל שאר מוצרי המזון – 10%, לעומת שיעור מס ערך מוסף בישראל העומד על 18%. בלוקסמבורג מס הערך המוסף הרגיל הוא בשיעור של 12%, ואילו שיעורו על מוצרי המזון – 3%. במלטה שיעור מס ערך מוסף על כלל מוצרי המזון עומד על 0%, למעט שוקולדים וגלידות שעליהם מוטל שיעור מס ערך מוסף של 5%.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/20/398) ועל ידי חבר הכנסת דב חנין וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/2391), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/22/1400), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/23/210) ועל ידי חבר הכנסת ג'אבר עסאקלה וקבוצת חברי הכנסת (פ/23/1007), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת אבתיסאם מראענה (פ/24/1309) ועל ידי חבר הכנסת עופר כסיף וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/1431), ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/25/2612).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ל' בסיוון התשפ"ג (19.06.2023)